

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma:	Kf.VI.39.949/2020/4.
A tanács tagjai:	Dr. Márton Gizella a tanács elnöke Dr. Nagy Szabolcs előadó bíró Dr. Drávecz Margit Gyöngyvér bíró
A felperes:	felperes neve (címe)
A felperes képviselője:	Dr. ... kamarai jogtanácsos
Az alperes:	alperes neve(címe)
Az alperes képviselője:	Dr. ... (cím)
A per tárgya:	méltatlanság megállapítása iránt indult közigazgatási jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	a felperes
A fellebbezéssel támadott határozat:	Pécsi Törvényszék 102.K.701.218/2020/7. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Mohácsi Járásbíróság 1.B.75/2019/8. számú, 2020. március 10. napján meghozott és ugyanazon a napon jogerőre emelkedett ítéletével megállapította az alperes bűnösségét garázdaság és kiskorú veszélyeztetés büntetében, ezért halmazati büntetésül hat hónap szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását egy évre felfüggesztette, továbbá előzetes mentesítésben is részesítette.
- [2] Az alperes, mint Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati képviselője a képviselő-testületnek a jogerős elítéléséről bejelentést nem tett. A ... Önkormányzati Hivatal Jegyzőjének a méltatlanság megállapítására vonatkozó kezdeményezése miatt a Önkormányzat Képviselő-testülete a 2020. július 28. napján a 16/2020. (VII. 28.) Ök. határozatával az alperes méltatlanságát nem mondta ki.

A kereset és védírat

- [3] A jegyző a B/1231-2/2020. ügyszámú megkeresése alapján a felperes keresetet terjesztett elő az elsőfokú bíróságnál, melyben indítványozta az alperes méltatlanságának a megállapítását. Hivatkozott a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 38. § (1) bekezdésével és a 37. § (5) bekezdésével összefüggésben arra, hogy a képviselő-testület döntése az alperes esetében jogszabálysértő volt, mert a képviselő-testület által értékelt körülményeknek nincs relevanciája. Nincs jelentősége ezért az elítélés időpontjának, elegendő, hogy az a képviselői megbízatás alatt történt. Nincs jelentősége annak sem, hogy a kiszabott szabadságvesztést a büntető bíróság végrehajtásában felfüggesztette, valamint nincs jelentősége az előzetes mentesítésnek sem. Az elítélés ténye folytán az alperes méltatlan az önkormányzati képviselői megbízatás betöltésére.
- [4] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte hivatkozván arra, hogy a büntető bíróság előzetes mentesítésben részesítette, ezért az elítéléshez fűződő hátrányok alól a jogerős büntető ítélet meghozatalának időpontjában előzetesen mentesült, így álláspontja szerint nem volt köteles az elítélését bejelenteni, és a méltatlanság megállapítása az előzetes mentesítésre figyelemmel kizárt.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [5] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, nincs jelentősége annak, hogy a jogerős szabadságvesztés végrehajtását a büntető bíróság felfüggesztette-e, avagy sem, és a bűncselekmény elkövetésének időpontja sem releváns, a lényeges az, hogy a jogerős ítélet meghozatalakor önkormányzati képviselő volt az alperes. Az alperes a Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontja alá esően szándékos bűncselekményt követett el, amelynek elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték, ezért méltatlanság miatt az önkormányzati megbízatását meg kellett volna szüntetni. Azonban ugyanakkor az alperes előzetes mentesítésben részesült, melyre tekintettel a méltatlansága az alábbiak szerint nem volt megállapítható.
- [6] A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 97. § (1) bekezdése, a 98. § (1), (2) és (3) bekezdései, továbbá a 102. § (1) és (2) bekezdéseire hivatkozással a bíróság megállapította, hogy az előzetes mentesítés folytán a büntetés kiszabásához fűződő hátrányos jogkövetkezmények - törvény eltérő rendelkezése hiányában - az ítélet jogerőre emelkedésének időpontjában megszűntek. A bíróság ilyen törvényi eltérő rendelkezésként hozta fel példaként a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 4. § (2) bekezdés c) pontját, avagy a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 39. § (2) bekezdés a) pontját. Utalt a bíróság a KúriaKpkf.IV.37.133/2018/2. számú végzésére is, amely - eltérő tényállású ügyben - azt mondta ki, hogy az utólagos bírósági mentesítés csak a jövőre nézve vehető figyelembe. Ezt az érvelést megfordítva megállapítható - fejtette ki a bíróság -, hogy az előzetes bírósági mentesítést figyelembe kell venni a méltatlanság megállapításakor. Az érvelését az Alkotmánybíróság 23/2020. (VIII. 04.) határozatára (a továbbiakban: AB határozat) is kitérve megerősítette azzal, hogy az Alkotmánybíróság ebben a határozatában azt állapította meg, hogy a passzív választójog korlátozása nem merül fel, ha a szabadságvesztést a bíróság próbaidőre felfüggesztette és a büntető bíróság az elítélt polgármestert az előzetes mentesítésre érdemesre tartotta {[99] pont}.
- [7] Mindezek alapján összességében az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperesnek nem kellett az elítéléséről számot adnia, és az alperes az elítélése folytán - az előzetes mentesítésre figyelemmel - nem vált az önkormányzati képviselői tisztség betöltésére méltatlanná.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [8] A felperes az elsőfokú bíróság ítéletével szemben előterjesztett fellebbezésében kérte az ítélet megváltoztatását a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján akként, hogy a Kúria mondja ki az alperes az önkormányzati képviselői megbízatására méltatlan, és állapítsa meg a megbízatása megszűnését.
- [9] Kiemelte, hogy a Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontja az elítéléshez és nem a büntetlen előlethez fűz jogkövetkezményeket és ezt támasztja alá az elsőfokú bíróság által megjelölt két konkrét példa is, mivel a Bjt. 4. § (2) bekezdés a) pontja és a Kttv. 39. § (1) bekezdés a) pontja is kötelező alkalmazási feltételként írja elő a büntetlen előéletet. Ebből az következik, hogy a jogalkotó bizonyos esetekben a büntetlen előéletet előíró feltételeknél szigorúbb alkalmazási feltételeket kívánt bevezetni, ezért szükségszerű volt külön szabályozni az általános szabályozási feltételhez képest szigorúbb szabályokat. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott kúriai döntés (Kpkf.IV.37.133/2018/2. számú végzés) is egyértelműen az elítélés tényéhez kötötte a méltatlanság megállapítását. Az eseti döntésben hivatkozott nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek tv.) 107. § (1) bekezdés c) pontja lényegében azonos szabályozást tartalmaz a Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontjával, azonban az eseti döntés szerinti ügynek nem az előzetes mentesítés volt a tárgya, hanem az utólagos mentesítés, ezért abból nem vonható le olyan következtetés, hogy az előzetes mentesítés esetén nem állnak fenn a méltatlanság megállapításának a feltételei. Az AB határozattal kapcsolatban kiemelte, hogy az a Mötv. 38. § (1) bekezdésének b) pontjának értelmezését elsősorban a polgármester passzív választójoga gyakorlásának kérdését érintően vizsgálta, és ezzel összefüggésben állapította meg Alaptörvény-ellenességét, jelen ügyben azonban ez nem merült fel. Az Alkotmánybíróság a Btk. előzetes mentesítésére vonatkozó, és a Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt méltatlanságot szabályozó értelmezésével összefüggő konkrét megállapítást nem tett. Hangsúlyosan hivatkozott az EBD2018. M.12. számú munkaügyi elvi döntésre (a továbbiakban: elvi döntés), amely a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 86. § (2) bekezdés b) pontját, illetőleg 42. § (4) bekezdés b) pontját vizsgálva megállapította, hogy ezek olyan eltérő törvényi rendelkezések, amelyek az előzetes mentesítés ellenére munkajogi joghátrányt fűznek az elítéléshez. A Hszt.-ben a „nem kifogástalan életvitel”, mint felmentési jogcím egy kvázi méltatlanság miatt történő szolgálati viszony megszüntetés. Utalt még a Mötv. indoklására is, és ennek alapján arra, hogy a képviselői megbízatás a közügyek intézésére adott felhatalmazás, morális és jogi értelemben is feddhetetlenséget követel meg.
- [10] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

A Kúriadöntése és annak jogi indokai

- [11] A fellebbezés az alábbiak szerint alaptalan.
- [12] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.
- [13] A Kúriának jelen esetben abban a jogkérdésben kellett döntenie, hogy az előzetes mentesítés kizárja-e a felperes, mint önkormányzati képviselő méltatlanságának a megállapítását és ennek alapján az önkormányzati tisztség megszűnését, a Btk. 98. § (1) bekezdésében írt mentesítési szabályhoz képest eltérő törvényi rendelkezésnek minősül-e a Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt eset.
- [14] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan idézte és értelmezte a Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontban foglaltakat és annak alapján helytálló és jogszerű döntést hozott, mellyel a Kúriaegyetértett az alábbiak kiemelésével.
- [15] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 39. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező kivéve, ha az Abtv. eltérően nem rendelkezik. Az ítéletben megjelölt AB határozat, illetőleg az abban foglaltak az elsőfokú

bíróság és a Kúria által is kötelezően figyelembe veendő és alkalmazandók. Értelmszerűen az elsőfokú bíróság által megjelölt kúriaeseti döntés (Kpkf.IV.37.133/2018/2. számú végzés, közzétéve KGD2019. 59. számon) és a felperes által felhívott elvi döntés (EBD2018. M.12.) meghozatalakor a bíróság nem vehette figyelembe az AB határozatban foglaltakat figyelemmel arra, hogy a bírósági döntések korábban keletkeztek, mint az AB határozat (2020. VII. 14.). Mindezek miatt a Kúriakiemelten vizsgálta az AB határozatban foglalt megállapításokat.

- [16] Az Alkotmánybíróság előtt folyamatban volt ügy tényállása ugyan eltért, azonban az Alkotmánybíróság a perben is vizsgálendő Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak Alaptörvény-ellenességét vizsgálta meg, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény (a továbbiakban: Övjt.) 1. § (4) bekezdését, és ezzel kapcsolatban az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (8) bekezdését.
- [17] Az Alkotmánybíróság a határozatában az Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontja és a Btk. 98. § (1) bekezdésének az értelmezésével kapcsolatban alapvető megállapításokat tett. A határozat [91] pontjában kiemelte, hogy a közmegbízásra vállalkozók „erkölcsi tisztasága és példamutatása” körében értékelt szempontok lényeges eleme, hogy a büntető bíróság az elítéléshez fűződő hátrányok alól mentesítésre érdemesnek tartotta-e a közmegbízást betöltő személyt, vagy sem. A konkrét esetben a büntető bíróság előzetes mentesítésre nem tartotta érdemesnek az indítványozót és ez a tény a közmegbízásra való méltatlanságot megalapozhatta és ennek szükségképpen következményeként a passzív választójog szükséges korlátozásnak minősül. A [99] pontban rögzítette, hogy a passzív választójog korlátozása nem merül fel, ha a szabadságvesztést a bíróság próbaidőre felfüggesztette, és a büntető bíróság az elítélt polgármestert az előzetes mentesítésre érdemesnek tartotta. A [100] pontban hangsúlyozta, hogy ezzel szemben azok az elítéltek, akik végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt állnak, és a büntető bíróság előzetes mentesítésben nem részesítette őket, a polgármesteri tisztségre egészen addig méltatlanok, amíg más módon nem mentesülnek (pl: kegyelem) az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.
- [18] Az Alkotmánybíróság határozatából jól látható tehát, hogy az önkormányzati képviselők, polgármesterek esetében a mentesítés (előzetes vagy utólagos), illetőleg annak hiánya kötelezően figyelembe veendő és a méltatlanságot mentesítés esetén megállapítani nem lehet, míg mentesítés hiányában (szándékos bűncselekmény miatt jogerős szabadságvesztés büntetést kiszabó ítélet esetében) a méltatlanságot meg kell állapítani. A Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontja tehát nem minősül olyan eltérő törvényi rendelkezésnek, mely a Btk. 98. § (1) bekezdésében meghatározott előzetes mentesítés esetén annak ellenére is megalapozná az önkormányzati/polgármesteri tisztségre való méltatlanságot.
- [19] A Kúriahangsúlyozza, hogy az Alkotmánybíróság által megvizsgált első- és másodfokú döntés (Budapest Környéki Törvényszék 8.Mpkf.50.040/2017/3. számú végzésével helybenhagyott Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 18.Mpk.50.139/2016/5. számú végzése) a perbeli elsőfokú bírósággal párhuzamosan azt rögzítette, hogy az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól - beleértve ebbe az Mötv. 72. § (4) bekezdés alapján alkalmazandó 38. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogkövetkezményt is - a kérelmezett csupán akkor mentesülhetett, ha vele szemben a Btk. 98-99. §-ai szerinti mentesítés hatálya beállt. A polgármesteri tisztségre való méltatlanság egészen addig fennáll, amíg a mentesülés be nem következik (AB határozat [17] pont). Azaz mentesítés esetén a méltatlanság megállapítása nem lehetséges.
- [20] A Kúria utal arra is, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott Kpkf.IV.37.133/2018/2. számú kúriaivégzés is megállapította, hogy az utólagos bírósági mentesítés a jövőre nézve vehető figyelembe, ebből pedig okszerűen következik, hogy a mentesítés (előzetes vagy utólagos) a mentesítés hatályának beálltával a méltatlanság megállapítását kizárja.
- [21] A felperesi fellebbezésben hivatkozott elvi döntésben megvizsgált jogeset jogi szabályozása eltért a perbelitől, ahogy az az elvi döntésben is rögzítésre került ([21] bekezdés) a Hszt. 86. § (9) bekezdés

szerint a 86. § (2) bekezdés b) pontja kifejezetten rendelkezett egy kivételről, amely értelmében, amennyiben a büntetőjogi felelősséget megállapító jogerős ítélet katonai bűncselekmény miatt született és a bíróság a hivatásos állomány tagját előzetesen mentesítette a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól, úgy az alkalmatlanság nem állapítható meg. Ebben az esetben tehát a Hszt. 86. § (9) bekezdése a Bjt. és a Kttv. szabályozásával összhangban kifejezetten kitért az előzetes mentesítés esetére, ellentétben a Mötv. szabályozásával.

- [22] Fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte és alkalmazta a Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontját, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokainál fogva - a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [23] A Kúriaa fellebbezést a Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartására irányuló kérelem hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.
- [24] A sikertelenül fellebbező felperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentesség illeti meg, ezért a le nem rótt fellebbezési illeték viselésére a Magyar Állam köteles [a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. § (6) bekezdése].
- [25] A pernyertes alperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő, költséget nem számított fel, ezért arról a Kúriának a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. és 82. §-aira figyelemmel rendelkeznie nem kellett.
- [26] A Kúria tétele ellen a fellebbezést a Kp. 99. § (1) bekezdése, a felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki. Az ítélet ellen a Mötv. 38. § (5) bekezdése folytán alkalmazandó 37. § (6) bekezdése értelmében perújításnak helye nincs.

, 2020. október 19.

dr. Márton Gizella s.k..

Nagy Szabolcs s.k..

Drávecz Margit Gyöngyvér

s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tiszttviselő